

κι' εἰς ὅποιαν τὰ ἐχάρισε ἢ φύσις μαζωμένα
 ἢ καὶ ἂν λείπη μοναχὰ ἀπὸ αὐτὰ κανένα
 ἐκείνη εὐμορφή καὶ ἐντελῶς ὠραία,
 εἰς τὰς γυναῖκας κορωνίς, στοὺς ἄνδρας δὲ εὐκτέα.
 Ὅμως ἐγὼ στοχάζομαι, — ἐὰν καὶ λείπη μόνον
 ἓνα, πού εἰς τὴν εὐμορφίαν δίδει ἰσχύον καὶ τόνον
 ἐκεῖνο τὸ, δὲν ξεύρω τί, πού χάριν ὀνομάζουν
 καὶ ἄλλοι δὲ ἔλκυτικὸν ἢ σκιον καὶ χάριν κράζουν,
 πού εἶναι ὡσάν ἄρωμα κι' ἄλλας τῆς εὐμορφίας
 τοῦ ἔρωτος ἢ ἕξαψις κέντρον ἐπιθυμίας—
 δι' εἶναι ὅλα μάταια ψυχρὰ καὶ νεκρωμένα
 — γιὰ ψυχὴν λαμβάνουσιν ὅλ' ἀπ' αὐτὸ τὸ ἓνα
 καὶ εἶναι μία εὐμορφή χωρὶς αὐτὴν τὴν χάρι(ν)
 χωρὶς ἀγκίστρου δόλωμα, ὅπου δὲν πιάνει ψάρι,
 ὡς ἄνθος ὠραιότατον χωρὶς τὴν εὐωδίαν,
 ὡς ὄργανον τῆς μουσικῆς χωρὶς τὴν ἁρμονίαν.

Κ. Μ. Ἀποστολίδης

2. Γεώργιος Χουρμούζιιάδης Ἀδελφὸς τοῦ ἀειμνήστου κα-
 θηγητοῦ τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς Ἀναστασίου Χουρμούζιιάδου
 ἐγεννήθη ἐν Πετροχωρίῳ τῆς ἐπαρχίας Μετρῶν 13 Νοεμβρίου 1843.
 Ἐσπούδασεν ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ, ἐχορημάτισε διδάσκαλος
 ἐπὶ ὀλίγα ἔτη εἰς Καρατζάκωβ καὶ Λελλιῶνες μετὰ ταῦτα δὲ Ταμίης τοῦ
 Μοντεσαρφικίου Μετρῶν (1873—75), Μέλος Δικαστικοῦ Συμβουλίου
 (1875—77) Ταμίης τελωνείου Μετρῶν (1877—78), Διευθυντῆς ἀποθήκης
 Δεκάτων (1878—82) καὶ Διευθυντῆς τῆς Ἐκμεταλλεύσεως τῶν Βακουφικῶν
 Λασῶν Στράντζης (1891—94), ἀπέθανε τὴν 22 Μαΐου 1895.

Γνώστης τῆς Τουρκικῆς καὶ Γαλλικῆς διετήρει πολύτιμον βιβλιοθή-
 κην καταστραφείσαν κατὰ τὸν Βαλκανικὸν Πόλεμον.

ἔιχε χειρόγραφον «Συλλογὴν Ἀρχαίων Ἐπιγραφῶν» τῆς Διοική-
 σεως Μετρῶν καταστραφείσαν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων κατὰ τὸ ἔτος 1913
 μετὰ τῆς βιβλιοθήκης του, «Συλλογὴν Δημοτικῶν Μύθων» τῶν Θερακικῶν
 λαῶν καὶ ἀπὸ τοῦ 1873 μέχρι τοῦ 1889 τὰ «Σάλιαρα», σατυρικά ποιή-
 ματα εἰς τέσσαρα βιβλία ἐξ ὧν τινὰ ἐκυκλοφόρησαν ἐν χειρογράφῳ, ἐν
 εἴδει σατυρικῆς ἐφημερίδος ἐν στενωτάτῳ κύκλῳ.

Τῷ 1885 ἀνεφύη ζήτημα ἐπιχορηγήσεως τοῦ ἐπισκόπου ὁ Χουρμου-
 ζιάδης ἐτάχθη μὲ τὸ μέρος τῶν χωρικῶν καταπολεμήσας μόνος αὐτὸς
 τοὺς προύχοντας Μετρῶν, Μεγάλου Τσεκμετζὲ καὶ Καλλικρατείας καὶ
 τὸν τότε ἐπίσκοπον Μετρῶν Ἀθανάσιον καὶ τὸν πονηρὸν Μοντεσαρφίην
 Τζεβὰτ Μπέην καὶ εἰς τὸ τέλος θριαμβεύσας.

Ἐρακλεῖα
 7.1. 1938
 v. 379-384

Εἰς τὰ ποιήματά του σατυρίζει δριμύτατα τὰς ἀτασθαλίαις τοῦ ἐπι-
σκόπου καὶ τῶν προηχόντων τῆς Ἐπαρχίας, φοβούμενος δὲ τὴν ἐκδίκησίν
των ἐκράτησεν αὐτὰ μυστικά.

Ἴδὸν τι λέγει προλογίζων :

Οὐδέποτε τὸ φῶς θὰ ἰδῆς ἀπόκρυφον θὰ μείνης
καὶ ἴσως παρανάλωμα πρὸς μιὰ μέρα γίνης,
Διότι ἅμα ὡς ἰδῆς τὸ φῶς καὶ τὴν ἡμέραν
ἀφεύκτως θὰ μοῦ κόψουνε τὴν δεξιὰν μου χέραν

καὶ περαιτέρω

Τοῦτο μὴ γένοιτο νὰ φανῆ
θὰ μὲ κρεμάσουν οἱ Μετρηνοί.

Ὁ συνεργάτης τῶν «Θρακιῶν» Κ. Χ. υἱὸς τοῦ ἀειμνήστου, ὅστις
καὶ μᾶς ἔδωκε τὰς ἀνωτέρω σημειώσεις, μᾶς ἀπέστειλε τὰ δημοσιευόμενα
4 ἀπὸ τὰ σατυρικά του, ἀναφερόμενα εἰς ὠρισμένα γεγονότα καὶ πρόσωπα
τῆς ἐποχῆς, τὰ ὁποῖα παρελείφθησαν.

6. Εἰς παστὸν ἐκ τοῦ προχείρου ἢ καλύβη τοῦ ἀχύρου
τοῦ Καδήκιοι μετετρέπη γὰρ τὸν Μετρητὸν σατρέπη.

Βγῆκ' ὁ ἔρωσ στοὺ παζάρι
μὲ κοθόρι καὶ καμάρι

προσπαθεῖ νὰ σαγηνεύσῃ
νιούς καὶ νιῆς νὰ παγιδεύσῃ.

πλὴν τοῦ κάκου κοπιάζει
καὶ τὰ πόδια του κουράζει

ἐπειδὴ οἱ νιῆς κ' οἱ νιοὶ
δὲν εἶναι οἱ πρωτινοί.

Νὰ κουρεύωνται τοὺς λέγει
τοὺς μουτζώνι' καὶ τοὺς ἀφήνει,
καὶ στοὺς γέροντας τὸ βῆμα
θαρραλέως κατευθύνει

— «Ἀρχαιότητες τῶν ζώντων»
λέγει περιπαικτικῶς
«γιατὶ ἔτσι ζαρωμένοι ;
σὰν πιασμένος ποντικός
ἀπὸ γάτ' ἀγριεμένη ;»

«Ὅλοι οἱ γέροι ἀτενίζουν
εἰς τὸν ἔρωτα μὲ τρόμον
κι' ὁ καθεὶς ἀπὸ ἴνα δρόμον
παίρνουν· δὲν ξαναγυρίζουν.

Μὰ ἀπ' ὅλους ἕνας γέρος
στέκεται καὶ τὸν κυττάζει.
Τὸν ἐγνώρισεν ὁ ἔρωσ
καὶ σφιχτὰ τὸν ἐξετάζει.

— «Σὺ δὲν εἶσαι στὸν ξενῶνα
πέρισυ τοῦ Σιρκετζῆ
γιὰ τὴν ξένη τὴν κοκῶνα
ποὺ σὲ δεῖρανε χατζῆ ;»

—Μάλιστα παλληκαρά μου
τις σαράντα παρά μίαν
έβαστάξαν τὰ πλευρά μου
για τὰ κείνην τὴν κυρίαν.
· · · · ·
Τώρα όμως τί νὰ γένη,
γέρασα καὶ στήν καρδιά μου
ἡ ἀνάμνησις μοῦ μένει
καὶ ὁ πόνος στὰ πλευρά μου.
—Εὐκόλο τοῦ λέγ' ὁ ἔρωσ
εἶναι τὸ νὰ ξανανιώσης
νὰ χτυπήσω αὐτὸ τὸ μέρος
ἀρκεῖ ἄδεια νὰ μου δώσης.
καὶ τὸ στήθος του ἀνοίγει
κ' ἕνα βέλος μέσα μπήγει.
Εὐθύς ἀναψε καὶ καίγει
φλόγα τρομερὴ στὰ στήθη
ἄχ, τὰ νιάτα του θυμήθη

μὰ τὸ κρύβει δὲν τὸ λέγει.
Περιφέρεται γυρίζει
σὰν τὸν κυνηγὸ στὰ δάση
σὰν λαγωνικὸ μυρίζει
τὸ κυνήγι ποῦ θὰ πιάση.
Ἐπὶ τέλους κατορθώνει
στὸ Καδήκιοῖ νὰ φύγη
καὶ τὸ ποθητὸ κυνήγι
συλλαμβάνει καὶ πλακώνει.
κι' ὅπως πέρου τὸν χειμῶνα
μὴν ὀλάκαρη νυχτιὰ
ἔμεινε στὸν ἀχερῶνα
για νὰ σβύση τὴν φωτιὰ
ποῦ τοῦ ἀναψεν ὑπούλωσ
ὁ υἱὸς τῆς Ἀφροδίτης
κι' ἔγιν' ὁ καυμμένος δοῦλος
καὶ σ' αὐτὴν καὶ στὸ παιδί της.
Μέτραι 29 Ἰουλίου 1878

17. *Τι κάνουνε οἱ λίρες σ' ἐκεῖνον ποῦχε ψεῖρες*

Στοῦ πλουσίου τὴν ταμπέλα, ἀπὸ πάνω γράφει τρέλλα,
κι' ἀπὸ κάτω κορασίδα, τυλιγμένη μ' ἀλυσίδα.
· · · · ·

Ἄν ἐμέναμε στὴ φτώχεια, καὶ ἐτρώγαμε μολόγια,
δὲν θὰ εἶχαμ' ἀψὶ αἷμα, πρᾶο θᾶχαμε τὸ βλέμμα·
δὲν θὰ ἦμαστ' ἀζτισμένοι, κι' ὅπως τώρα καυλωμένοι,
ἀλλὰ μὲ τὴν φρονιμάδα θᾶζγαμε μὲ νοστιμάδα.
Φτώχεια μου εὐλογημένη! Ἄρχοντιὰ καταραμένη!
Σεῖς τὸν ἄνθρωπο ἀγρίμι, κι' ὅταν θέλετε ψοφίμι
τόνε κάμνετε στὴν ὥρα καὶ διοικητὴ στὴ χώρα.
Οἱ τιποτένιοι γίνονται ρήτορες μετὰ θάρρους.
καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καλοὺς, ἀποκαλοῦν γαιδάρους.
Ταῦτα τὰ προτερήματα ἀπέδωκεν ἡ φύσις,
στὸν πλοῦτον καὶ στὰ χρήματα καὶ ἡ κακὴ ἡ χρῆσις.
Ὡστε καλὰ μοῦ ἔλεγε καὶ ἡ γριά μου μάννα:
«Ἀπὸ τὸ νέο πλοῦσιο καὶ τὴν παλιά πουτάννα
νὰ σὲ φυλάγη ὁ Θεός, παιδί μ' κ' ἡ Παναγία.
Στὸν κόσμο τοῦτον καὶ τὰ δυὸ εἶναι πολὺ ἀχρεῖτα».

Μέτραι 27 Ἰανουαρίου 1889.

18. Ἀφέντης καὶ γαϊδοῦρι

Εἶχε γαῖδαρ' ὁ ἀφέντης εἰς τὸν στάβλο του δεμένο,
 στὸ νερό καὶ εἰς τὰ ξύλα ἔστελέ τον τὸν καύμενο.
 Κ' ἐνώ τ' ἄλλα του τὰ ζῶα τᾶχε χρυσοστολισμένα,
 γιὰ τὸ γαῖδαρό του εἶχε δυὸ σαμάρια ξεσχισμένα.
 Μιὰν ἡμέρα τὸ γαϊδοῦρι χάνει τὴν ὑπομονή του,
 καὶ πρὸς τὸν ἀφέντη λέγει δὲν τὸ ἔχει γιὰ τιμὴ του
 μέσ' στ' ἀχούρι σκονισμένο ὅπως πρῶτα ν' ἀπομένη,
 ἄς κλαδέψουνε τ' αὐτιά του ἄλογο κι' αὐτὸ νὰ γένη,
 κι' ἄς ἀνέβη ὁ ἀφέντης μὲ τὴ σαμουρόγουνά του,
 ἄς τὸ βάλῃ χαλινάρι μὲ φουντίτσες εἰς τὴν μούρη,
 καὶ κανεὶς δὲ θὰ γνωρίζῃ πῶς μπινεύει σὲ γαῖδοῦρι.
 Καταπίεσθηκ' ὁ ἀφέντης, ἔκαμε τὸ θέλημά του,
 τὸ γαῖδοῦρι ἀνεβαίνει κι' ὄχι πλέον τ' ἄλογά του.
 Μὰ μιὰ μέρα ἐνώ ἦλθε ἔτσι δὲ στὸ σελαμλήκι
 κι' ὄλοι βλέποντας θαυμάζαν τὸ μικρὸ κι' ὠραῖο ζῶον,
 ἀπαντάει μιὰ γαῖδαρά, κ' ἔραφια μασκαραλήκι
 βγάζ' ὁ γαῖδαρος, κι' ἀρχίζει μὲ σκοπὸν πολὺ ἀθῶον
 νὰ γκαρίζῃ, καὶ νὰ τρέχῃ τὸ κατοπι στὴ γαῖδαρά,
 κ' ἐπιασάν του τοῦ ἀφέντη τρεῖς χαρῆς καὶ μιὰ τρομάρα.
 Τότε τρέχουν οἱ γνωστοὶ του τὸν ἀφέντη νὰ γλυτώσουν,
 καὶ μὲ ρόπαλα καὶ ξύλα τὸ γαῖδοῦρι νὰ σκοτώσουν,
 μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας, τὸν ἀφέντη τὸν καύμενο
 ἀπ' τὴ μάχη τοῦ γαῖδαρου σώζουν μισοπεθαμένο.
 Τότε ὁ ἀφέντης λέγει νὰ γυμνώσουνε τὴ ράχη
 τοῦ γαῖδαρου καὶ νὰ βάλουν τὸ παλιό του τὸ σαμάρι,
 πάλι δὲ στὴν ἐργασία τὴν παλιά του θέσι νάχῃ
 ἐπειδὴ δὲν τοῦ ταιριάζει οὔτε δόξ' οὔτε καμάρι.
 Κ' ἕνας καρδιακὸς του φίλος στὸ αὐτί του λέγει πάλι :
 —«Χρυσὴ σέλλα στὸ γαῖδοῦρι, ἐντροπή εἶναι μεγάλη·
 δὲν ἀκούει τὰ σπειρούνια, χαλινάρια, καὶ λουριά του,
 ἔρχεται στιγμὴ πού δείχνει ἰλάκαιρη τὴ γαῖδοῦριά του».
 Ὅποιος τοῦ γαῖδαρου βάζει χρυσὴ σέλλα καὶ σαμοῦρι
 δείχνει μόνος του στὸν κόσμον πῶς κι' ὁ ἴδιος εἶν' γαῖδοῦρι.

Μέτραι 15 Φεβρουαρίου 1889.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Σάλιαρα.

«Ἡ γλῶσσα δὲν ἔχει κόκκαλα, καὶ κόκκαλα τσακίζει»,
 εἶναι ρητὸν ὅπου πολὺ πολὺ μὲ φοβερίζει.
 Γι' αὐτὸ δὲν θέλω πόποτε, νὰ μάθουν οἱ ἀπ' ἔξω
 ὅσα ἐδῶ σαλιάρισα γιὰ νὰ τοὺς περιπαίξω.
 Ἄλοιμον' ἂν τὸ μάθουνε. Θὰ μοῦ συμβῆ ἀντάρα.
 Ὅποιος στοὺς ἔξω θὰ τὸ πῆ, νὰ ἔχη τὴν κατάρρα.

Κρυμμένο νᾶσαι πάντοτε, μὴν ἔβγης ἀπ' τὸ σπίτι.
 Γιατ' ἂν σὲ δοῦν οἱ Μετρηνοί, μοῦ κόβουνε τὴν μύτη.

23. Μεθυμένους καὶ μπεκρίδες μὲ τὰ μάτια σὰν γαρίδες

Ἔχω χρόνια νὰ μεθύσω — ἐπειδὴ κρασί δὲν πίνω.
 Τώρα ἔμωσ, θὰ ἀρχίσω, — ὅπου βρῶ νὰ μὴν τ' ἀφήνω.
 Ἐπειδὴ σήμερα, μόνον — δυὸ ποτήρια ἅμα ἦπια,
 πέταξα εἰς τῶν δαιμόνων — τὰ αἰθέρια τὰ σπίτια.
 Τὸνα πόδι μου μὲ τ' ἄλλο δὲν μπορούσα νὰ ρυθμίσω
 κι' εἶχα βάσανο μεγάλο, — κάτω μὴν κατακυλῆσω.
 ὅμως εἶχα τέτοιο ἀέρα, πού κανένα δὲ ψηφοῦσα,
 ξέχασα τὴ γῆ ὄωπέρα, — καὶ στὸν οὐρανὸ πετοῦσα.
 κι' εἶδα, ἂν καὶ ἤμουν σκνίπα, — νὰ γυρνοῦν, σὰν νυχτερίδες
 οἱ γνοφοὶ ὄω κάτου, κι' εἶπα : — «Δίκιο ἔχουν οἱ μπεκρίδες!»
 ἐπειδὴ ὅταν μεθύσσουν, — τὴ πτωχεία θ' ἀψηφίσουν,
 δυστυχία λησμονοῦν, — κι' ἂν τοὺς δείρης δὲν πονοῦν.
 Σὰν τοὺς βασιλεῖς, προστάζουν, — «Φέρτε μας κρασί» φωνάζουν,
 ὅλα δὲ τὰ συγχωροῦνε, — στοὺς κινδύνους προχωροῦν
 ἄφοβοι σὰν Ἡρακλῆς. — Κι' ὅπως ὁ Θεμιστοκλῆς,
 «Πάταξόν με στὸ κεφάλι», — «Κέρνα με δὲ ἓνα μπουκάλι»,
 ξεφωνοῦν, καὶ στὴ βαρέλα, — τρέχουν μὲ μεγάλη τρέλλα,
 γιὰ νὰ πιοῦν κρασί γλυκό, — μαῦρο, ξεκουραστικό.
 Ὅλη μέρα οἱ καημένοι, — πολεμοῦνε κουρασμένοι
 καὶ καλλιεργοῦν τὴ γῆ, — μὰ καμμιά κρασοπηγὴ
 γι' ἀμοιβή τους δὲν τοὺς δίνει — ἡ ἀχάριστη ἐκείνη!

Τώρα μόνος μου λογιάζω, — ὁ καθένας λογαριάζω
 ὅτι πρέπει μιὰ φορά, — ἢ καὶ δυὸ μὲ τὴ σειρά,
 νὰ μεθᾶ τὴν ἑβδομάδα, — γιὰ νὰ ζῆ μὲ νοστιμάδα.

Τί σέ ὠφελεῖ, ἀνίσως, — κ' εἶσαι πλούσιος σάν Κροῖσος ;
 μέσ' στὸν τάφο μοναχός, — κ' ἐσὺ θάμπης σάν φτωχός,
 κι' ἐμπρὸς στοῦ Θεοῦ τὸν θρόνο, — ὅ,τι κάμνεις κάθε χρόνο,
 θά τὸ ξομολογηθῆς, — κι ἀναλόγως θά κριθῆς,
 καί γιὰ Κόλασι θά φᾶς, — γιὰ Παράδεισο θά πᾶς.
 Ὅτι δόξα καί παράδες, — ὅτι πλούτη καί μελάδες,
 θ' ἀπομήκουν ἐδῶ ὄλα, — κ' ἡ σοφία καί ἡ λόλα.
 Ἐκεῖ πιά δὲν ἔχει χῶρια. — καί ντροπή καί σταναχῶρια.
 Μαζί ὄλοι καί γυμνοί, — κ' οἱ καλοὶ κ' οἱ ἀχαμνοί,
 θά παρουσιαστοῦμε τότες, — βασιλέδες καί δεσπότες.
 Κι' ἀφοῦ τελειώσ' ἡ κρίσι, — ὁ καλὸς θά ξεχωρίσῃ,
 θά περάσῃ δεξιὰ, — κι ὁ κακὸς ἀριστερά.
 Κι ὄλοι θά μοῦ πῆτε : « Ὁτὸν, — ματαιότ' ἢ ματαιότητων »,
 « κείν' ἢ πρόσκαιρη ζωὴ, — Κ' ἐγὼ τότε με βροῦν »,
 θά σὰς λέγω : « Εἶδες ! εἶδες ! — Δίκιο εἶχαν οἱ μπεκρίδες ! ».

28 Μαρτίου 1889.

Συλλογὴ Λαογραφικῆς ὕλης. Καθὼς ἀνεκοίνωσεν εἰς τὰς 30
 Δεκεμβρίου 1937 ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ.
 Γ. Οἰκονόμου, εἰς τὴν ἐτήσιαν ἐκθεσίν του, ἡ Ἀκαδημία μεταξὺ ἄλ-
 λων ἔκαμεν ἀποστολὴν εἰς τὰ χῶρια τῶν ἐκ Μεσημβρίας καὶ Κωστί
 τῆς ΒΑ Θράκης προσφύγων, ὁπόθεν συνεκομίσθη ὕλη περιλαμβά-
 νουσα λαογραφικῶν ὑλικῶν.

Τὸ ὕδραγωγεῖον Ἀδριανουπόλεως. Τὸ ὕδραγωγεῖον Ἀδρια-
 νουπόλεως εἶχε κατασκευασθῆ κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα ἐπὶ τῇ βάσει
 σχεδίων τοῦ ἀρχιτέκτονος Σινάν, ὁ ὁποῖος ἐπωνομάσθη «Λεονάρ-
 дос ντᾶ Βίντσι τῆς Τουρκίας». Τὰ σχέδια ὅμως τοῦ ἔργου δὲν ὑπῆρ-
 χον καὶ ἦτο ἀδύνατον μέχρι σήμερον νὰ γίνουιν ἐπισκευαὶ τῶν
 βλαβῶν τὰς ὁποίας τὸ ὕδραγωγεῖον εἶχεν ὑποστῆ κατὰ τὸ μα-
 κρὸν διάστημα τῆς λειτουργίας του. Ἐσχάτως ἀνευρέθησαν τὰ σχέ-
 δια αὐτὰ εἰς τρόπον ὥστε ὁ δῆμος τῆς Ἀδριανουπόλεως νὰ δύνα-
 ται νὰ προβῆ εἰς τὰς ἀναγκαίας ἐπισκευὰς διὰ τὴν κανονικὴν
 ὕδρευσιν τῆς πόλεως. «Καθημερινή» 1938 Μαΐου 5

Ἀρχαιότητες Βιζύης. Κατὰ πληροφορίας τοῦ «Ἐλευθέρου Βή-

κι' εἰς ὅποιαν τὰ ἐχάρισε ἡ φύσις μαζωμένα
 ἢ καὶ ἂν λείπη μοναχὰ ἀπὸ αὐτὰ κανένα
 ἐκείνη εὐμορφὴ καὶ ἐντελὴς ὥραία,
 εἰς τὰς γυναῖκας κορωνίς, στοὺς ἄνδρας δὲ εὐκτέα.
 "Ὅμως ἐγὼ στοχάζομαι, — ἐὰν καὶ λείψη μόνον
 ἓνα, πού εἰς τὴν εὐμορφίαν δίδει ἰσχύον καὶ τόνον
 ἐκεῖνο τὸ, δὲν ξεύρω τί, πού χάρι ν' ὀνομάζουν
 καὶ ἄλλοι δὲ ἐλκυστικὸν ἢ σκισιν καὶ χάριν κράζουν,
 πού εἶναι ὡσὰν ἄρωμα κι' ἄλλας τῆς εὐμορφίας
 τοῦ ἔρωτος ἢ ἔξασπις κέντρον ἐπιθυμίας —
 ὅτ' εἶναι ὅλα μάταια ψυχρά καὶ νεκρωμένα
 — γιὰ ψυχὴν λαμβάνουσιν ὅλ' ἀπ' αὐτὸ τὸ ἓνα
 καὶ εἶναι μίᾶ εὐμορφὴ χωρὶς αὐτὴν τὴν χάρι(ν)
 χωρὶς ἀγαστροῦ δόλωμα, ὅπου δὲν πιάνει ψάφι,
 ὡς ἄνθος ὠραιότατον χωρὶς τὴν εὐωδίαν,
 ὡς ὄργανον τῆς μουσικῆς χωρὶς τὴν ἁρμονίαν.

Κ. Μ. Αποστολίδης

2. Γεώργιος Χουρμουζιάδης Ἀδελφὸς τοῦ ἀειμνήστου κα-
 θηγητοῦ τῆς Μεγάλῃς τοῦ Γένους Σχολῆς Ἀναστασίου Χουρμουζιάδου
 ἐγεννήθη ἐν Πετροχωρίῳ τῆς ἐπαρχίας Μετρῶν 13 Νοεμβρίου 1843.
 Ἐσπούδασεν ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ, ἐχορηγίασε διδάσκαλος
 ἐπὶ ὀλίγα ἔτη εἰς Καρσιζάκιον καὶ Δελλιῶνες μετὰ ταῦτα δὲ Ταμίης τοῦ
 Μοντεσαρφλικίου Μετρῶν (1873—75), Μέλος Δικαστικοῦ Συμβουλίου
 (1875—77) Ταμίης τελωνίου Μετρῶν (1877—78), Διευθυντῆς ἀποθήκης
 Δεκάτων (1878—82) καὶ Διευθυντῆς τῆς Ἐκμεταλλεύσεως τῶν Βακουφικῶν
 Λασῶν Σιράντζης (1891—94), ἀπέθανε τὴν 22 Μαῖον 1895.

Γνώστης τῆς Τουρκικῆς καὶ Γαλλικῆς διετήρει πολύτομον βιβλιοθή-
 κην καταστραφείσαν κατὰ τὸν Βαλκανικὸν Πόλεμον.

ἔῤιχε χειρόγραφον «Συλλογὴν Ἀρχαίων Ἐπιγραφῶν» τῆς Διοική-
 σεως Μετρῶν καταστραφείσαν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων κατὰ τὸ ἔτος 1913
 μετὰ τῆς βιβλιοθήκης του, «Συλλογὴν Δημοτικῶν Μύθων» τῶν Θρακικῶν
 λαῶν καὶ ἀπὸ τοῦ 1873 μέχρι τοῦ 1889 τὰ «Σάλλαρα», σατυρικά ποιή-
 ματα εἰς τέσσαρα βιβλία ἐξ ὧν τινὰ ἐκκλοφόρησαν ἐν χειρογράφῳ, ἐν
 εἴδει σατυρικῆς ἐφημερίδος ἐν στενωτάτῳ κύκλῳ.

Τῷ 1885 ἀνεφύη ζήτημα ἐπιχορηγήσεως τοῦ ἐπισκόπου ὁ Χουρμου-
 ζιάδης ἐτάχθη μὲ τὸ μέρος τῶν χωρικῶν καταπολεμήσας μόνος αὐτὸς
 τοὺς προύχοντας Μετρῶν, Μεγάλου Τσεκμετζε καὶ Καλλικρατείας καὶ
 τὸν τότε ἐπίσκοπον Μετρῶν Ἀθανάσιον καὶ τὸν πονηρὸν Μοντεσαρφήν
 Τζεβάτ Μπέην καὶ εἰς τὸ τέλος θριαμβεύσας.

Θρακικὰ
 τ. I / 1938
 r. 379-384

Εἰς τὰ ποιήματά του σατυρίζει δομνύματα τὰς ἀτασθαλίας τοῦ ἐπι-
σκόπου καὶ τῶν προχόντων τῆς Ἐπαρχίας, φοβούμενος δὲ τὴν ἐκδίκησίν
των ἐκράτησεν αὐτὰ μυστικά.

Ἴδου τί λέγει προλογίζων :

Οὐδέποτε τὸ φῶς θὰ ἰδῆς ἀπόκρυφον θὰ μείνης
καὶ ἴσως παρανάλωμα πυρὸς μὰ μέρα γίνης.
Διότε ἅμα ὡς ἰδῆς τὸ φῶς καὶ τὴν ἡμέραν
ἀφενύκτως θὰ μοῦ κόψουνε τὴν δεξιὰν μου χέραν
καὶ περαιτέρω

Τοῦτο μὴ γένοιτο νὰ φανῆ
θὰ μὲ κρεμάσουν οἱ Μετρηνοί.

Ὁ συνεργάτης τῶν «Θρακικῶν» Κ. Χ. νιδὸς τοῦ ἀειμνήστου, ὅστις
καὶ μᾶς ἔδωκε τὰς ἀνωτέρω σημειώσεις, μᾶς ἀπέστειλε τὰ δημοσιευόμενα
4 ἀπὸ τὰ σατυρικά του, ἀναφερόμενα εἰς ὠρισμένα γεγονότα καὶ πρόσωπα
τῆς ἐποχῆς, τὰ ὁποῖα παρελείφθησαν.

6. Εἰς παστὸν ἐκ τοῦ προχείρου ἢ καλύβη τοῦ ἀχύρου
τοῦ Καδήκιοῦ μετετέραη γιὰ τὸν Μετρητὸν σατράπη.

Βγῆκ' ὁ ἔρωσ στοὶ παζάρι
μὲ κοθόρι καὶ καμάρι

προσπαθεῖ νὰ σαγηνεύσῃ
νιούς καὶ νιές νὰ παγιδεύσῃ.

πλὴν τοῦ κακκοῦ κοπιάζει
καὶ τὰ πόδια του κουράζει

ἐπειδὴ οἱ νιές κ' οἱ νιοὶ
δὲν εἶναι οἱ πρωτινοί.

Νὰ κουρεύωνται τοὺς λέγει
τοὺς μουτζώνη' καὶ τοὺς ἀφήνει,
καὶ στοὺς γέροντας τὸ βῆμα
θαρραλέως κατευθύνει

«Ἀρχαιότητες τῶν ζώντων»
λέγει περιπαικτικῶς
«γιατί ἔτσι ζαρωμένοι ;
σάν πιασμένος ποντικός
ἀπὸ γάτ' ἀγριεμένη ;»

«Ὅλοι οἱ γέροι ἀτενίζουν
εἰς τὸν ἔρωτα μὲ τρόμον
κι' ὁ καθεὶς ἀπὸ ἴνα δρόμον
παίρνουν· δὲν ξαναγυρίζουν.

Μὰ ἀπ' ὄλους ἕνας γέρος
στέκεται καὶ τὸν κυττάζει.
Τὸν ἐγνώρισεν ὁ ἔρωσ
καὶ σφιχτὰ τὸν ἐξετάζει.

—«Σὺ δὲν εἶσαι στὸν ξενῶνα
πέρισυ τοῦ Σιρκετζῆ
γιὰ τὴν ξένη τὴν κοκῶνα
πού σὲ δεύρανε χατζῆ ;»

—Μάλιστα παλληκαρά μου
τις σαράντα παρά μίαν
έβαστάξαν τὰ πλευρά μου
γιὰ τὰ κείνην τὴν κυρίαν.

Τώρα ὅμως τί νὰ γένη,
γέρασα καὶ στὴν καρδιά μου
ἢ ἀνάμνησις μοῦ μένει
καὶ ὁ πόνος στὰ πλευρά μου.
—Εὐκολο τοῦ λέγ' ὁ ἔρωσ
εἶναι τὸ νὰ ξανανιώσης
νὰ χτυπήσω αὐτὸ τὸ μέρος
ἄρκει ἄδεια νὰ μου δώσης.
καὶ τὸ στήθος του ἀνοίγει
κ' ἕνα βέλος μέσα μπήγει.
Εὐθύς ἀναψε καὶ καίγει
φλόγα τρομερὴ στὰ στήθη
ἄχ, τὰ νιάτα του θυμήθη

μὰ τὸ κρύβει δὲν τὸ λέγει.
Περιφέρεται γυρίζει
σάν τὸν κυνηγὸ στὰ δάση
σάν λαγωνικὸ μυρίζει
τὸ κυνήγι ποῦ θὰ πιάση.
Ἐπὶ τέλους κατορθώνει
στὸ Καδήκιοί νὰ φύγη
καὶ τὸ ποθητὸ κυνήγι
συλλαμβάνει καὶ πλακώνει.
κι' ὅπως πέρου τὸν χειμῶνα
μιὰν δλάκαιρη νυχτιὰ
ἔμεινε στὸν ἀχερῶνα
γιὰ νὰ σβύση τὴν φωτιὰ
ποῦ τοῦ ἀναψε ὑπούλως
ὁ υἱὸς τῆς Ἀφροδίτης
κι' ἔγιν' ὁ καυμμένος δοῦλος
καὶ σ' αὐτὴν καὶ στὸ παιδί της.
Μέτραι 29 Ἰουλίου 1878

17. Τὶ κάνουνε οἱ λίρες ὁ ἔκείνον πούχε ψεῖρες.

Στοῦ πλουσίου τὴν ταμπέλα, ἀπὸ πάνω γράφει τρέλλα,
κι' ἀπὸ κάτω κορασίδα, τυλιγμένη μ' ἀλυσίδα.

Ἄν ἐμέναμε στὴ φτώχεια, καὶ ἐτρώγαμε μολόχια,
δὲν θὰ εἶχαμ' ἀψὶ αἷμα, πράο θάχαμε τὸ βλέμμα·
δὲν θὰ ἤμαστι νάζτισμένοι, κι' ὅπως τώρα καυλωμένοι,
ἀλλὰ μέ τὴν φρονιμάδα θάζγαμε μὲ νοστιμάδα.
Φτώχεια μου εὐλογημένη! Ἄρχοντιὰ καταραμένη!
Σεῖς τὸν ἄνθρωπο ἀγρίμι, κι' ὅταν θέλετε ψοφίμι
τόνε κάμνετε στὴν ὥρα καὶ διοικητὴ στὴ χώρα.
Οἱ τιποτένιοι γίνονται ρήτορες μετὰ θάρρους.
καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καλοὺς, ἀποκαλοῦν γαιδάρους.
Ταῦτα τὰ προτερήματα ἀπέδωκεν ἡ φύσις,
στὸν πλοῦτον καὶ στὰ χρήματα καὶ ἡ κακὴ ἢ χρησις.
Ὡστε καλὰ μοῦ ἔλεγε καὶ ἡ γριά μου μάννα:
«Ἀπὸ τὸ νέο πλούσιο καὶ τὴν παλιὰ πουτάνα
νὰ σὲ φυλάγη ὁ Θεός, παιδί μ' κ' ἡ Παναγία.
Στὸν κόσμο τοῦτον καὶ τὰ δυὸ εἶναι πολὺ ἀχρεῖα».

Μέτραι 27 Ἰανουαρίου 1889.

18. Ἀφέντης καὶ γαϊδοῦρι

Εἶχε γαῖδαρ' ὁ ἀφέντης εἰς τὸν στάβλο του δεμένο,
 στὸ νερὸ καὶ εἰς τὰ ξύλα ἔστελέ τον τὸν καῦμένο.
 Κ' ἐνῶ τ' ἄλλα του τὰ ζῶα τᾶχε χρυσοστολισμένα,
 γιὰ τὸ γαῖδαρό του εἶχε δυὸ σαμάρια ξεσχισμένα.
 Μιὰν ἡμέρα τὸ γαϊδοῦρι χάνει τὴν ὑπομονή του,
 καὶ πρὸς τὸν ἀφέντη λέγει δὲν τὸ ἔχει γιὰ τιμὴ του
 μέσ' στ' ἀχούρι σκονισμένο ὅπως πρῶτα ν' ἀπομένη.
 ἄς κλαδέψουνε τ' αὐτιά του ἄλογο κι' αὐτὸ νὰ γένη,
 κι' ἄς ἀνέβη ὁ ἀφέντης μὲ τὴ σαμουρόγουνά του,
 ἄς τὸ βάλῃ χαλινάρι μὲ φουντίτσες εἰς τὴν μούρη,
 καὶ κανεῖς δὲ θὰ γνωρίζῃ πῶς μπινεύει σὲ γαϊδοῦρι.
 Καταπεισθῆκ' ὁ ἀφέντης, ἔκαμε τὸ θέλημά του,
 τὸ γαϊδοῦρι ἀνεβαίνει κι' ὄχι πλέον τ' ἄλογά του.
 Μὰ μιὰ μέρα ἐνῶ ἦλθε ἔτσι δὰ στὸ σελαμλήκι
 κι' ὄλοι βλέποντας θαυμάσαν τὸ μικρὸ κι' ὠρατὸ ζῶον,
 ἀπαντάει μιὰ γαϊδάρια, κ' ἔξαφνα μασκαραλήκι
 βγάζ' ὁ γαῖδαρος, κι' ἀρχίζει μὲ σκοπὸν πολὺ ἀθῶον
 νὰ γκαρίζῃ, καὶ νὰ τρέχῃ τὸ κατόπι στὴ γαϊδάρια,
 κ' ἔπιασάν του τοῦ ἀφέντη τρεῖς χαρὲς καὶ μιὰ τρομάρα.
 Τότε τρέχουν οἱ γνωστοὶ του τὸν ἀφέντη νὰ γλυτώσουν,
 καὶ μὲ ρόπαλα καὶ ξύλα τὸ γαϊδοῦρι νὰ σκοτώσουν,
 μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας, τὸν ἀφέντη τὸν καῦμένο
 ἀπ' τὴ μάχη τοῦ γαϊδάρου σώζουν μισοπεθαμένο.
 Τότε ὁ ἀφέντης λέγει νὰ γυμνώσουνε τὴ ράχη
 τοῦ γαϊδάρου καὶ νὰ βάλουν τὸ παλιό του τὸ σαμάρια,
 πάλι δὲ στὴν ἐργασία τὴν παλιά του θέσι νᾶχῃ
 ἐπειδὴ δὲν τοῦ ταιριάζει οὔτε δόξ' οὔτε καμάρια.
 Κ' ἕνας καρδιακὸς του φίλος στὸ αὐτί του λέγει πάλι :
 — «Χρυσὴ σέλλα στὸ γαϊδοῦρι, ἐντροπὴ εἶναι μεγάλη
 δὲν ἀκούει τὰ σπειρούνια, χαλινάρια, καὶ λουριά του,
 ἔρχεται στιγμὴ πού δείχνει ἴλακαίρη τὴ γαϊδοῦριά του».
 Ὅποιος τοῦ γαϊδάρου βάζει χρυσὴ σέλλα καὶ σαμοῦρι
 δείχνει μόνος του στὸν κόσμῳ πῶς κι' ὁ ἴδιος εἶν' γαϊδοῦρι.

Μέτραι 15 Φεβρουαρίου 1889.

BIBLION TRITON

Σάλιαρα.

« Ἡ γλῶσσα δὲν ἔχει κόκκαλα, καὶ κόκκαλα τσακίζει. »
 εἶναι ρητὸν ὅπου πολὺ πολὺ μὲ φοβερίζει.
 Γι' αὐτὸ δὲν θέλω πόποτε, νὰ μάθουν οἱ ἀπ' ἔξω
 ὅσα ἐδῶ σαλιάρισα γιὰ νὰ τοὺς περιπαίξω.
 Ἄλοίμον' ἂν τὸ μάθουνε. Θὰ μοῦ συμβῆ ἄντ' αὐτά.
 Ὅποιος στοὺς ἔξω θὰ τὸ πῆ, νὰ ἔχη τὴν κατάρρα.

Κρυμμένο νᾶσαι πάντοτε, μὴν ἔβγης ἀπ' τὸ σπίτι.
 Γιατ' ἂν σὲ δοῦν οἱ Μετρηνοί, μοῦ κόβουνε τὴν μύτη.

23. Μεθυμένου καὶ μπεκρίδες με τὰ μάτια σὰν γαρίδες

Ἔχω χρόνια νὰ μεθύσω — ἐπειδὴ κρασί δὲν πίνω.
 Τώρα ὁμως, θὰ ἀρχίσω, — ὅπου βρῶ νὰ μὴν τ' ἀφήνω.
 Ἐπειδὴ σήμερα, μόνον — δυὸ ποτήρια ἄμα ἦπια,
 πέταξα εἰς τῶν δαιμόνων — τὰ αἰθέρια τὰ σπίτια.
 Τὴνα πόδι μου μὲ τ' ἄλλο — δὲν μποροῦσα νὰ ρυθμίσω
 κι' εἶχα βάσανο μεγάλο, — κάτω μὴν κατακυλήσω.
 ὁμως εἶχα τέτοιο ἄερα, — ποὺ κανένα δὲ ψηφοῦσα,
 ἔξεχασα τὴ γῆ ἴδωπέρα, — καὶ στὸν οὐρανὸ πετοῦσα.
 κι' εἶδα, ἂν καὶ ἤμουν σκνίπα, — νὰ γυρνοῦν, σὰν νυχτερίδες
 οἱ γνοφοὶ ἴδω κάτου, κι' εἶπα : — « Δίκιο ἔχουν οἱ μπεκρίδες ! »
 ἐπειδὴ ὅταν μεθύσουν, — τὴ πτωχεία θ' ἀψηφίσουν,
 δυστυχία λησμονοῦν, — κι' ἂν τοὺς δείρης δὲν πονοῦν.
 Σὰν τοὺς βασιλεῖς, προστάζουν, — « Φέρτε μας κρασί » φωνάζουν,
 ὅλα δὲ τὰ συγχωροῦνε, — στοὺς κινδύνους προχωροῦν
 ἄφοβοι σὰν Ἡρακλῆς. — Κι' ὅπως ὁ Θεμιστοκλῆς,
 « Πάταξόν με στὸ κεφάλι », — « Κέρνα με δὲ ἓνα μπουκάλι »,
 ξεφωνοῦν, καὶ στὴ βαρέλα, — τρέχουν μὲ μεγάλη τρέλλα,
 γιὰ νὰ πιοῦν κρασί γλυκό, — μαῦρο, ξεκουραστικό.
 Ὅλη μέρα οἱ καημένοι, — πολεμοῦνε κουρασμένοι
 καὶ καλλιεργοῦν τὴ γῆ, — μὰ καμμιά κρασσοπηγὴ
 γι' ἀμοιβή τους δὲν τοὺς δίνει — ἢ ἀχάριστὴ ἐκείνη !

Τώρα μόνος μου λογιάζω, — ὁ καθένας λογαριάζω
 ὅτι πρέπει μιὰ φορά, — ἢ καὶ δυὸ μὲ τὴ σειρά,
 νὰ μεθᾶ τὴν ἐβδομάδα, — γιὰ νὰ ζῆ μὲ νοστιμάδα.

Τί σέ ὠφελεῖ, ἀνίσως, — κ' εἶσαι πλούσιος σάν Κροῖσος ;
 μέσ' στὸν τάφο μοναχός, — κ' ἐσὺ θάμπης σάν φτωχός,
 κι' ἐμπρός στοῦ Θεοῦ τὸν θρόνο, — ὅ,τι κάμνεις κάθε χρόνο,
 θά τὸ ξομολογηθῆς, — κι ἀναλόγως θά κριθῆς,
 καὶ γιὰ Κόλασι θά φᾶς, — γιὰ Παράδεισο θά πᾶς.
 Ὅτι δόξα καὶ παράδες, — ὅτι πλούτη καὶ μπελάδες,
 θ' ἀπομήκουν ἐδῶ ὄλα, — κ' ἡ σοφία καὶ ἡ λόλα.
 Ἐκεῖ πιά δὲν ἔχει χώρια, — καὶ ντροπὴ καὶ σταναχώρια.
 Μαζί ὄλοι καὶ γυμνοί, — κ' οἱ καλοὶ κ' οἱ ἀχαμνοί,
 θά παρουσιαστοῦμε τότες, — βασιλέδες καὶ δεσπότες.
 Κι' ἀφοῦ τελειώσ' ἡ κρίσι, — ὁ καλὸς θά ξεχωρίσῃ,
 θά περάσῃ δεξιά, — κι ὁ κακὸς ἀριστερά.
 Κι ὄλοι θά μοῦ πῆτε : « Ἦτον, — ματαιότ' ἐματαιότητων »,
 « κείν' ἡ πρόσκαιρη ζωὴ, — Κ' ἐγὼ τότε μὲ βοή
 θά σᾶς λέγω : « Εἶδες ! εἶδες ! — Δίκιο εἶχαν οἱ μπεκρίδες ! ».

28 Μαρτίου 1889.

Συλλογὴ Λογογραφικῆς ὕλης. Καθὼς ἀνεκοίνωσεν εἰς τὰς 30
 Δεκεμβρίου 1937 ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ.
 Γ. Οἰκονόμου, εἰς τὴν ἐτήσιαν ἐκθεσὶν του, ἡ Ἀκαδημία μεταξὺ ἄλ-
 λων ἔκαμεν ἀποστολὴν εἰς τὰ χωρία τῶν ἐκ Μεσημβρίας καὶ Κωστί
 τῆς ΒΑ Θράκης προσφύγων, ὁπόθεν συνεκομίσθη ὕλη περιλαμβά-
 νουσα λογογραφικῶν ὑλικῶν.

Τὸ ὑδραγωγεῖον Ἀδριανουπόλεως. Τὸ ὑδραγωγεῖον Ἀδρια-
 νουπόλεως εἶχε κατασκευασθῆ κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα ἐπὶ τῇ βάσει
 σχεδίων τοῦ ἀρχιτέκτονος Σινάν, ὁ ὁποῖος ἐπωνομάσθη «Λεονάρ-
 дос ντὰ Βίντσι τῆς Τουρκίας». Τὰ σχέδια ὅμως τοῦ ἔργου δὲν ὑπῆρ-
 χον καὶ ἦτο ἀδύνατον μέχρι σήμερον νὰ γίνουιν ἐπισκευαὶ τῶν
 βλαβῶν τὰς ὁποίας τὸ ὑδραγωγεῖον εἶχεν ὑποστῆ κατὰ τὸ μα-
 κρὸν διάστημα τῆς λειτουργίας του. Ἐσχάτως ἀνευρέθησαν τὰ σχέ-
 δια αὐτὰ εἰς τρόπον ὥστε ὁ δῆμος τῆς Ἀδριανουπόλεως νὰ δύνα-
 ται νὰ προβῆ εἰς τὰς ἀναγκαίας ἐπισκευὰς διὰ τὴν κανονικὴν
 ὕδρευσιν τῆς πόλεως.
 «Καθημερινή» 1938 Μαΐου 5

Ἀρχαιότητες Βιζύης. Κατὰ πληροφορίας τοῦ «Ἐλευθέρου Βή-